

Vzr. Rb. Den Haag 16 maart 2016, IEF 15769,
ECLI:NL:RBDHA:2016:2608 (Bavaria/Your Hosting)

Auteursrecht op reclameslogans. Eiser claimt auteursrecht op de slagzin "Zo, nu eerst 'n Bavaria" respectievelijk "Zo. Nu eerst een Bavaria" en vordert staking van ieder gebruik van de slogan "Zo. Nu eerst naar de Cloud", of een nagenoeg gelijke of overeenstemmende slogan, door gedaagde. De voorzieningenrechter oordeelt dat voorshands aannemelijk is dat de slogan van eiser een werk is in auteursrechtelijke zin en dat gedaagde met haar uiting op het auteursrecht van eiser inbreuk maakt. (Spoedeisend) belang bij beoordeling van inbreukverbod op grond van het merkenrecht en onrechtmatige daad is onvoldoende aangetoond.

Auteursrecht slagzin

Rb. 4.3. Bavaria stelt dat bij het bedenken van de slagzin "Zo, nu eerst 'n Bavaria" respectievelijk "Zo. Nu eerst een Bavaria" creatieve keuzes zijn gemaakt en deze daardoor origineel en herkenbaar is. Your Hosting betwist dit en stelt hiertegenover dat de slagzin gangbaar Nederlands is en niet meer dan een eenvoudige aansporing om een bepaalde gebeurtenis (een inspanning, zo begrijpt de voorzieningenrechter) af te sluiten met het nuttigen van een biertje van Bavaria. Verder stelt Your Hosting dat door veelvuldig gebruik van de woorden "Zo. Nu eerst..." op internet om "iets af te sluiten en een moment wat anders te gaan doen" het vermeende auteursrecht op de slagzin is verwaterd.

4.4. Naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter is voldoende aannemelijk dat er sprake is van een werk in auteursrechtelijke zin als hiervoor bedoeld. De slagzin is inderdaad kernachtig en "pakkend" met een zekere kwinkslag waarvoor door de maker ervan vrije en eigen creatieve keuzes zijn gemaakt. De omstandigheid dat de zin in gangbaar Nederlands is gesteld maakt niet dat daaraan geen creativiteit toekomt. Hierbij wreekt zich dat door Your Hosting geen voorbeelden zijn aangedragen van uitingen voortvloeiend uit het bedenken van de slagzin (in – onbetwist – 1985) waarin deze (of zeer vergelijkbare) zin al voorkwam, al dan niet ter aansporing om een inspanning af te sluiten met het nuttigen van bijvoorbeeld een biertje. De zin bestaat ook niet uit enkel banale of triviale keuzes. Daarbij komt dat Bavaria desgevraagd heeft aangegeven dat onderdeel van de slagzin tevens is dat na het woord "Zo" een duidelijk pauze wordt gehanteerd. Dit (voornamelijk auditieve) element draagt bij aan het originele karakter van de slagzin. Voorts wijst Bavaria er terecht op dat Your Hosting in haar stukken elders dit ook wel lijkt toe te geven, waar zij de zin "een krachtige en briljante slagzin" en een sterke reclame boodschap noemt.

4.5. Evenmin kan er sprake zijn van verwatering van auteursrechten. Bij beantwoording van de vraag of een werk voldoet aan de werk-toets is beslissend de situatie ten tijde dat het werk is gemaakt. Daarbij past naar voorlopig oordeel niet dat die rechten vervolgens zouden kunnen "verwateren" door navolging nadien.

(...)

Auteursrechtinbreuk?

4.7. Vervolgens dient de vraag te worden beantwoord of Your Hosting op dat auteursrecht met haar uiting "Zo. Nu eerst naar de cloud, www.yourhosting.nl slash zakelijk" inbreuk maakt. Voor deze vraag dienen de totaalindrukken van enerzijds het oorspronkelijke werk, de slagzin van Bavaria, en anderzijds de uiting van Your Hosting te worden vergeleken. Daarbij moet in aanmerking worden genomen welke elementen van een werk auteursrechtelijk beschermd zijn. Voorshands is de voorzieningenrechter van oordeel dat van inbreuk sprake is. Het kenmerkende en auteursrechtelijk te beschermen deel van de slagzin van Bavaria is "Zo. Nu eerst..." met daarin een duidelijke pauze na "Zo". Het deel "een Bavaria" is vooral beschrijvend van wat er dan gedaan zal worden: een biertje van Bavaria nuttigen. Dat auteursrechtelijk te beschermen deel wordt geheel overgenomen in de uiting van Your Hosting "Zo. Nu eerst naar de cloud.". De toevoeging "naar de cloud" is

niet kenmerkend en beschrijft evenzeer de actie die ondernomen wordt of dient te worden.

(...)

Slotsom

4.9. Your Hosting maakt met haar uiting inbreuk op de auteursrechten van Bavaria. Het spoedeisende belang bij het gevraagde inbreukverbod is niet bestreden en is te vinden in de gestelde voortdurende inbreuk op de rechten van Bavaria, zodat dit kan worden toegewezen. (...)

Noot

Auteursrecht aan de ondergrenzen van het werkbegrip is niet altijd duidelijk vast te stellen. In casu wordt auteursrecht aangenomen op de woorden 'Zo. Nu eerst ...', omdat deze woorden de slogan van Bavaria kernachtig en 'pakkend' maken, deze een zekere kwinkslag geven, en het originele karakter versterkt wordt door de auditieve pauze na het woord 'Zo' (punt!). De voorzieningenrechter neemt daarom voorshands aan dat de Bavaria slogan het resultaat is van vrije en creatieve keuzes en niet van enkel banale of triviale keuzes. Daar is misschien wat voor te zeggen, maar de rechter had evengoed ook de andere kant op kunnen redeneren. Er bestaat namelijk geen eenduidig juridisch criterium om te bepalen wanneer een keuze bij het maken van een slogan (of elk ander object) voldoende vrij en creatief is, en dus de ondergrens van banaliteit of trivialiteit overstijgt, om dit als werk in auteursrechtelijke zin te beschermen. Dit wordt feitelijk geheel aan het (subjectieve) oordeel van de rechter overgelaten. Het vergt dus goed advocatenwerk om de rechter van de ene of de andere positie te overtuigen.

Het is dan ook niet verbazingwekkend dat hierover in de praktijk meningsverschillen bestaan, zoals blijkt uit de amusante 'borrelnoot'-dialogoog tussen Visser, die meent dat op de woorden 'Zo. Nu eerst ...' geen auteursrecht rust (zie IEF 15787 en IEF 15799), en Klos, die meent dat de Bavaria slogan wel auteursrechtelijk beschermd is (zie IEF 15795). De ondergrens van het werkbegrip is boterzacht en voor interpretatie vatbaar. Het is echter niet zo eenvoudig om de lat voor auteursrechtelijke bescherming te verhogen (zie E. Lavik & S.J. van Gompel, 'On the prospects of raising the originality requirement in copyright law: Perspectives from the Humanities', *Journal of the Copyright Society of the USA*, 2013-3, p. 387-443). Afhankelijk van het normatieve standpunt dat men inneemt ten aanzien van de beschermingswaardigheid van het object, zullen uitspraken over auteursrecht aan de ondergrenzen van het werkbegrip daarom altijd een enigszins onbevredigend resultaat blijven opleveren.

SvG

Vzr. Rb. Den Haag 9 maart 2016, IEF 15753,
ECLI:NL:RBDHA:2016:2511 (Atlas-Danifé/Satellite)

Auteursrecht op mobiele urinoirs; slaafse nabootsing. Atlas vordert een grensoverschrijdend verbod op het produceren en verhandelen van urinoirs van Satellite, in alle landen aangesloten bij de Berner Conventie. De voorzieningenrechter wijst de vorderingen op basis van het auteursrecht toe, en legt een verbod op voor alle EU-landen.

Rb. 2.1. Atlas (die tot 1 juli 2015 de handelsnaam Atlas Portable Sanitation B.V. voerde) is fabrikant en ontwerper van urinoirs. De verkoopactiviteiten van Atlas zijn per 1 juli 2015 ondergebracht in ASP, een dochtervennootschap van Atlas. Tot de door Atlas c.s. ontworpen en geleverde producten hoort de Pluto3, een mobiel en stapelbaar urinoir in twee losneembare delen (een boven- en een onderste deel) met ronde vormen dat geschikt is voor gelijktijdig toiletgebruik door vier mannen. De Pluto3 is in 2007 ontwikkeld en geproduceerd en op of omstreeks 25 april 2008 voor het eerst op de markt gebracht. De Pluto3 wordt door ASP wereldwijd verkocht. Afbeeldingen van de Pluto3 zijn hierna weergegeven: